

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV
verschijnt niet in juli en augustus
V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 5, mei 2021

■ Economie

ABVV wil meer transparantie naar werknemers bij uitgifte nieuwe aandelen

Elektriciteitsprijzen staan centraal in debat over energienorm

■ Ondernemingen

OESO Forumreeks 2021: COVID-19 en mentale gezondheid

■ Sociaal beleid

Resultaten sectoraal overleg 2019-2020

■ Sociale ombuds

Eenheidsstatuut: cassatie verduidelijkt berekening deel 1 opzeg

■ Echo regio Brussel

COVID-19 en de impact op ongelijkheid v/m

■ Echo regio Vlaanderen

Vlaams (a)sociale bescherming

■ Echo regio Wallonië

ABVV krijgt gelijk over beperking in de tijd van inschakelingsuitkeringen

■ Europa & Internationale relaties

Europese Sociale Top: nieuwe impuls voor sociale relance?

Vakbondsstrijd in coronatijden

ECHO download:
www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:
echo@abvv.be

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

Hoger minimumloon: keuze tussen hoger loon of minder tewerkstelling?

Over een hoger minimumloon hoor je wel eens dat het de kansen op tewerkstelling van lager geschoolden zou ondermijnen. Vervelend omdat je dacht de verdediger te zijn van net die kwetsbare werknemers. Vervelend omdat het de mening is van de mainstream econoom die je zal vertellen dat wat duurder wordt ook minder aantrekkelijk wordt en minder wordt gekocht, wat aannemelijk lijkt, en dat net die mainstream econoom steeds aan bod komt in de media. Daarom zijn ze ook mainstream.

Dit klopt niet. Hieronder enkele tegenargumenten:

- Er is weinig empirisch bewijs voor. Onderzoekers komen zelden of nooit tot negatieve tewerkstellingsresultaten door een reële verhoging van het minimumloon.
- Het recente rapport van de Hoge Raad Werkgelegenheid over tewerkstelling bij laaggeschoolden, komt tot de conclusie dat er in ons land heel wat jobs zijn voor laaggeschoolden, maar dat ze (ongeveer 20% van de beroepsbevolking) minder aan de bak komen omdat ze verdrongen worden door middengeschoolden. Geen kwestie van loonkost, maar wel van verdringing door iets hoger geschoolden die hun weg onvoldoende vinden op de arbeidsmarkt.
- Bovendien zijn de laaggekwalificeerde functies volgens de HRW vooral terug te vinden in dienstensectoren (dienstencheques, handel, zorg) die niet blootstaan aan buitenlandse concurrentie en waar de kostencompetitiviteit minder van tel is.
- Het argument dat je niet alleen naar het interprofessioneel minimumloon (GGMMI) moet kijken maar ook naar de sectorale minima, is correct maar ook daar zien we dat de minima aan de lage kant liggen: het sectoraal minimumloon ligt gemiddeld rond 11,90 euro.
- Lage lonen en minimumlonen worden zwaar gesubsidieerd. De structurele vermindering van werkgeversbijdragen voor de lage lonen, samen met de (regionale) doelgroepkortingen zorgen ervoor dat de loonkost voor werkgevers stukken lager ligt dan bij doorsnee lonen. Daar is niets mis mee, maar het moet wel in rekening worden gebracht.
- De mainstream econoom staart zich blind op de loonkost en heeft weinig oog voor koopkracht. Een minimumloon van 14 euro zou 800.000 werknemers extra koopkracht opleveren: een enorme injectie voor de hele economie. Relance draait om meer dan overheidsinvesteringen.
- Bovendien toont de internationale vergelijking aan dat onze minimumlonen aan waarde inboeten in vergelijking tot het mediaanloon, terwijl dat in de meeste OESO-landen omgekeerd is. Ons minimumloon is al lager dan in Nederland en Frankrijk en straks wellicht ook ten opzichte van Duitsland.

Mocht dat allemaal niet overtuigen dat is er nog één doorslaggevend argument: werknemers verdienen beter en allen hebben ze recht op een treffelijk en comfortabel loon.

Als uitsmijter en met de woorden van Franklin Roosevelt (president van de VS, 1933): *"it seems to me to be equally plain that no business which depends for existence on paying less than living wages to its workers has any right to continue in this country. By living wages, I mean more than a bare subsistence level – I mean the wages of decent living."*

Tax Justice Day op 4 juni

Naar jaarlijkse gewoonte, sinds meer dan tien jaar, organiseren de netwerken voor fiscale rechtvaardigheid – het RJF en het FAN – waar de vakbonden en een dertigtal ngo's, bewegingen en verenigingen deel van uitmaken, hun actie ter gelegenheid van Tax Justice Day.

Dit jaar wordt deze actie, net als vorig jaar, georganiseerd in samenwerking met CNCD-11.11.11 als onderdeel van hun campagne "Les multinationales doivent payer leur juste part" (multinationals moeten hun steentje bijdragen). Net als vorig jaar zal ook deze actie voornamelijk gestalte krijgen via een symbolische actie bij de FOD Financiën en via video's die beschikbaar zijn op de websites van het ABVV en van CNCD-11.11.11.

44 miljard euro zwart geld op Belgische rekeningen

Op initiatief van het RJF (Réseau Justice fiscale), ondertekende het ABVV een vrije tribune waarin wordt gewezen op het feit dat 44 miljard euro door de mazen van het net glipt bij de fiscale regularisaties voorafgaand aan de huidige regularisatie. Deze massale fraude – gelinkt aan de repatriëring van zwart geld dat niet bijdraagt aan publieke financiering – is ontoelaatbaar in een tijd waarin er van alle kanten vraag is naar openbare middelen om steun te bieden aan de diensten voor gezondheidszorg en burgers en sectoren in moeilijkheden door de lockdowns.

In de column op www.lalibre.be roepen het ABVV en het RJF de regering op om de aanbevelingen van het Rekenhof te volgen. In zijn rapport aan de Kamer van 18 maart 2021 over de permanente fiscale regularisatie, beveelt het Rekenhof onder meer aan dat het parket houders van niet-aangegeven fiscaal verjaarde kapitalen moet kunnen vervolgen.

ECONOMIE

ABVV wil meer transparantie naar werknemers bij uitgifte nieuwe aandelen

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren legde bij de CRB (tot 16 mei) een nieuw ontwerp van norm "inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan" ter openbare raadpleging voor.

In het kort: deze norm definieert de rol van de bedrijfsrevisoren wanneer een onderneming beslist om nieuwe aandelen uit te geven, om rechten verbonden aan bepaalde aandelenklassen te wijzigen, om converteerbare obligaties en warrants uit te geven, om het voorkeurrecht te beperken of op te heffen (al dan niet ten gunste van één of meerdere personeelsleden).

In deze context moet de revisor een verslag opstellen met een analyse van de betrouwbaarheid en de toereikendheid van de financiële en boekhoudkundige gegevens. Dit verslag stelt de aandeelhouders in staat hun geïnformeerde toestemming te geven. Dit document moet ook informatie bevatten rond de verantwoording van de uitgifteprijs en de gevolgen van deze uitgifte voor de lid-

maatschaps- en vermogensrechten van de aandeelhouders.

Het ABVV erkent het nut van een dergelijke norm die een leidraad kan vormen voor de opdracht van de revisoren. De huidige norm bepaalt echter dat dit verslag van de revisor alleen aan de aandeelhouders wordt verstrekt en niet voor andere doeleinden kan worden gebruikt. Artikel 2 van het koninklijk besluit van 1973 bepaalt nochtans dat elk document dat aan de aandeelhouders wordt meegedeeld, eveneens aan de leden van de ondernemingsraad moet worden overhandigd. Volgens het ABVV moet de norm in die zin worden aangepast.

Deze norm werd ter advies voorgelegd aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Het ABVV zal zijn standpunt kenbaar maken, hetzij in een unaniem advies van de CRB (indien de werkgeversbank akkoord gaat met dit standpunt), hetzij door rechtstreeks te reageren op de openbare raadpleging van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

giuseppina.desimone@abvv.be

Elektriciteitsprijzen staan centraal in debat over energienorm

Ter herinnering, het regeerakkoord stelt dat "een betaalbare energiefactuur essentieel is voor burgers en bedrijven. Ook de prijzen worden onderworpen aan een constante monitoring. Daarenboven zal er zowel voor de burgers als de bedrijven een energienorm ingevoerd worden."

Het akkoord definieert deze energienorm echter niet, en bepaalt evenmin de manier waarop deze moet worden toegepast.

Begin maart ontving de adviesraad van de CREG (die de actoren uit de energiesector groepeerd) van minister van Energie Tinne Van der Straeten een adviesaanvraag met betrekking tot de energienorm. De adviesraad van de CREG keurde het advies op 21 april goed en maakte het op 23 april 2021 aan de minister over.

De adviesraad van de CREG is van mening dat deze oefening tot doel heeft:

- te voorkomen dat de koopkracht van de huishoudens wordt aangetast door buitensporig hoge prijzen in België rekening

houdend met de bestaande instrumenten om de koopkracht te behouden,

- te voorkomen dat de competitiviteit van de kmo's en ondernemingen wordt aangetast door buitensporig hoge prijzen in België rekening houdend met de bestaande instrumenten om de competitiviteit te behouden.

Het ABVV vindt het belangrijk dat het debat over de energienorm wordt gevoerd in overleg met de stakeholders en op transparante wijze, aangezien zowel de huishoudens als de ondernemingen erdoor getroffen kunnen worden.

Het volledige advies vind je op www.creg.info/pdf/ARCC/ARCC075NL.pdf.

Het Federaal ABVV blijft dit debat opvolgen.

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

OESO Forumreeks 2021: COVID-19 en mentale gezondheid

Op 15 april organiseerde OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) een Forum "Addressing the hidden pandemic: The impact of COVID-19 on mental health". De focus lag op de impact van de pandemie op de mentale gezondheid, met een bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare (kinderen, mensen met mentale problemen, gehandicapten, jonge werknemers, migranten) en meest getroffen (medisch personeel) sociale groepen.

Onder de uitgenodigde sprekers waren specialisten van over. Een internationaal onderzoek toonde dat de geestelijke gezondheid in 2020 overal verslechterde. In België verdubbelde het percentage in maart-april 2020 voor zowel bezorgdheid en angst ('anxiety') als voor depressie. De experts (Francesca Colombo, OESO) verwachten de groei van de kosten voor deze diensten wereldwijd tot 4% van het bbp.

De Deense syndicaliste en gediplomeerde arbeidspychologe Nina Hedegaard Nielsen belichtte in haar speech de impact van de pandemie op jonge werknemers (18-32) en de eerstelijnsmedewerkers (medisch personeel). Als grootste bosdoeners van de crisistijd bestempelde ze isolatie en verplicht telewerk.

Zo missen hun collega's en het sociaal leven op het werk 77% van de jonge Deense werknemers, 51% geeft aan dat ze minder mogelijkheden voor feedback en de kennisdeling hebben, 46% voelt geen grenzen meer tussen hun arbeids- en privéleven. Voor de werknemers die de arbeidsmarkt net zijn binnengetreten en nog geen duurzame banden hebben met hun werkomgeving is dus het risico op stressgerelateerde depressie omwille van verplicht telewerk bijzonder hoog.

Een andere hard getroffen groep is het medisch personeel. Volgens Rachel Clarke verantwoordt de helft van het medisch personeel in het Verenigde Koninkrijk aan de criteria van angstaanvallen ('anxiety'), en één op vijf aan de criteria van de posttraumatische stress. Tegelijk hebben de zorgverleners te kampen met overlast en zogenaamde 'trolling' op sociale media door Covid-ontkeners. Financieel wordt het medisch personeel ook niet naar behoren vergoed.

Deze situatie verwoordt Nina Hedegaard Nielsen kort en krachtig: "Het komt neer

op twee dingen: pay and time." De arbeid in extreem moeilijke omstandigheden moet rechtvaardig worden beloond. Anderzijds is tijd nodig om te kunnen praten met je collega's, managers en andere specialisten over je gevoelens en professionele uitdagingen. Het gebrek aan reflectie gepaard gaand met een enorme werkoverlast verhogen het risico op de posttraumatische stress.

Daarom ijvert Nina voor een gesystematiseerde aanpak van de psychosociale risico's op het werk: professionele opleidingen van de managers op het psychosociale vlak, zoeken naar extra tijd en mogelijkheden voor ondersteuning van de werknemers tijdens telewerk, enzovoort.

Hierbij is ook een internationale benadering nodig zowel vanuit het IAO-perspectief (een specifieke conventie over psychosociale risico's op het werk ontbreekt) als op het Europese niveau. Gedurende de laatste twintig jaar zijn heel veel gidsen en 'goede praktijken' beschikbaar geworden en opgevolgd, wat op zich heel goed is, maar we zien geen primaire preventie op de werkplek, en daar moeten we werk van maken, aldus Nina Hedegaard Nielsen.

anna.makhova@abvv.be

Sociale partners over terugkeermomenten naar de werkvloer

De sociale gesprekspartners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk en de Nationale Arbeidsraad doen een gemeenschappelijke verklaring over terugkeermomenten van telewerkers naar de werkvloer

Op vraag van de werkgevers om de telewerkverplichting te versoepelen stelden de administratie van de FOD Werkgelegenheid en de voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (HRPBW) de sociale gesprekspartners een tekst voor om deze verplichting te versoepelen door de organisatie van terugkeermomenten mogelijk te maken.

Deze verklaring strookt met artikel 15 van cao 149 en is bedoeld als een uitzondering op het aanbevolen telewerk (bij het verplicht telewerk is het nog steeds niet mogelijk) om het welzijn en de teamgeest van de werknemers te bevorderen.

Om de terugkeermomenten in te voeren moet aan drie belangrijke voorwaarden worden voldaan: een voldoende vaccinatiegraad van de bevolking, een voldoende daling van de besmettings- en hospitalisatiecijfers, en de veiligheid van de werkplek. Dat laatste moet de werkgever nagaan, rekening houdend met het sociaal overleg en de adviezen van de bevoegde preventiediensten.

Ondanks een aantal knelpunten (geen definitie van de term 'sporadisch' wat tot misbruik kan leiden, of mogelijke druk op de werknemers – de terugkeermomenten moeten immers vrijwillig blijven), is het positief dat door de sociale partners een duidelijk en unaniem standpunt werd bereikt over de terugkeermomenten wanneer die in de toekomst mogelijk worden. De toepassing op het terrein zullen we goed moeten opvolgen en controleren om ontsporingen tegen te gaan.

SZ-vrijstelling voor vakantiestages uitgebreid

De NAR bracht een unaniem gunstig advies uit over de maatregel die voor 2021 het aantal dagen waarin afgeweken wordt van de onderwerping aan sociale zekerheid voor vakantie-monitoren en -animatoren verhoogt van 25 naar 50. Dit is een tijdelijke en uitzonderlijke maatregel omwille van de coronamaatregelen, met name de verplichting om met kleinere groepen van kinderen te werken. De maatregel heeft tot doel zoveel mogelijk monitoren te kunnen inzetten voor vakantiecampen, wat met het maximum van 25 dagen onmogelijk is, en dit met het oog op het welzijn van de jongeren en hun ouders, zeker voor diegenen die telewerken.

De NAR juicht toe dat ervoor is gekozen de methode in te voeren op basis van artikel 17 van het Koninklijk Besluit betreffende de sociale zekerheid voor vakantiestages, en niet op basis van de wet betreffende het verenigingswerk. De NAR onderstreept dat het moet gaan om een uitzonderlijke maatregel beperkt tot 2021 om tijdelijk het hoofd te bieden aan de heersende onzekerheid en dat deze maatregel geen precedent mag scheppen. De NAR herinnert eraan te willen voorkomen dat reguliere arbeid wordt verlegd naar statuten die geen sociale bescherming bieden en vraagt dan ook garanties om dit te vermijden. De NAR stelt voor om het toepassingsgebied beter te omschrijven door het te beperken tot begeleiding van georganiseerde vrijetijdsinitiatieven voor kinderen en jongeren tot en met 18 jaar tijdens de schoolvakanties.

■ SOCIAAL BELEID

Resultaten sectoraal overleg 2019-2020

Sinds 2016 maakt de FOD WASO elke twee jaar een verslag van de voorbije sectorale onderhandelingen. Het derde verslag (6 april 2021) behandelt de onderhandelingsperiode 2019-2020. Naast algemene informatie over het sectoraal overleg bevat het ook een bespreking van de resultaten van de sectorale onderhandelingen voor een aantal kernthema's, zoals minimumloon, opleiding, einde-loopbaan en de impact van corona. Hieronder geven we een overzicht van de bevindingen.

Statistieken van het sectoraal overleg

- Ongeveer 3 miljoen arbeidsplaatsen vallen onder een paritair comité, wat gelijk staat aan ongeveer 75% van het totaal aantal arbeidsplaatsen in België.
- Op 1 januari 2020 bestonden er 100 paritaire comités en 64 paritaire subcomités.
- 40 paritaire comités en 35 paritaire subcomités zijn enkel bevoegd voor arbeiders; 22 paritaire comités en 3 paritaire subcomités zijn enkel bevoegd voor bedienden. Er zijn 38 gemengde paritaire comités en 26 gemengde paritaire subcomités die bevoegd zijn voor zowel arbeiders als bedienden.
- In deze comités waren 5.256 mandaten te begeben. Deze mandaten werden opgenomen door 2.904 personen, waarvan 2.000 mannen en 904 vrouwen.
- Ondanks de coronacrisis is het aantal vergaderingen tussen de 2018 en 2020 slechts lichtjes gedaald. Het merendeel van de vergaderingen werd evenwel digitaal gehouden.
- Geteld per IPA-periode blijft het aantal sectorale cao's stijgen. In 2019 werd een recordaantal van 1.816 cao's neergelegd. 1.335 daarvan kregen een algemeen binding via de omzetting in en publicatie als KB. In 2020 ging het om 733 cao's. Deze sectorale cao's werden aangevuld met 5.663 ondernemingscao's in 2019 en 5408 in 2020.

Tendensen in sectoraal overleg

- Het sectoraal overleg bleef functioneren tijdens de pandemie en speelde een rol in de bescherming van het inkomen van werknemers. De pandemie zorgde zelfs voor een verhoogde (onderhandelings) activiteit, waarbij cao's werden gesloten over aanvullende vergoedingen bij tijdelijke werkloosheid of de gelijkstelling van tijdelijke werkloosheid.

- Loon blijft het belangrijkste thema van het sectoraal overleg. De meeste sectoren hebben een systeem van automatische indexering en verhoogden de sectorale minimumlonen, maar het gemiddeld laagste loon blijft onder de 14 euro.
- Op sectorvlak is er een lichte toename van het aantal extralegale voordelen, zoals ecocheques en maaltijdscheques. De sterkste toename situeert zich echter op ondernemingsvlak, waar de niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen exponentieel toenemen.
- Meer en meer sectoren kennen een fietsvergoeding toe, waarbij vaak het maximale bedrag van 0,24 euro per kilometer wordt toegekend.
- Het aantal opleidingsdagen neemt toe, maar bevindt zich in 90% van de sectoren nog onder de doelstelling van vijf dagen per VTE per jaar. De meeste sectoren kennen 2 à 3 dagen toe.
- SWT en landingsbanen blijven een vaste waarde binnen het sectoraal overleg. Na loon worden hier de meeste cao's over gesloten. In 2019-20 was er zelfs een stijging van het aantal sectorcao's die voorzien in de invoering van (afwijkende) SWT-stelsels en landingsbanen.
- Er was weinig beweging op het vlak van de arbeidstijd, de harmonisering van de aanvullende pensioenen, de hertekening van het paritair landschap en het loopbaansparen.
- Verschillende paritaire comités stelden een charter op dat discriminatie van en geweld tegen LGBTI-personen veroordeeld en oproept tot acties. Bijna alle paritaire (sub)comités beschikken ondertussen over een genderneutrale functieclassificatie.

Meer info: <https://tinyurl.com/resultatensectoraaloverleg>

isabelle.vanhie@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Eenheidsstatuut: cassatie verduidelijkt berekening deel 1 opzeg

Volgens de wet op het eenheidsstatuut moet de opzeg van arbeidsovereenkomsten aangegaan vóór 1 januari 2014 en verbroken ná die datum berekend worden in twee delen. Voor de anciënniteit verworven vóór 1 januari 2014 wordt de opzeg berekend op basis van de regels die toen golden (deel 1). Voor de anciënniteit verworven na 1 januari 2014 worden de geharmoniseerde opzegtermijnen van de WES toegepast (deel 2).

Die bepaling lijkt duidelijk, maar leidt tot interpretatieproblemen, bijvoorbeeld wanneer voor deel 1 een proefbeding of een verkorte opzeg gold. Waar de RVA zich gewoonlijk schikt naar de interpretatie van de FOD WASO, is dat hier niet het geval. Het kan daardoor gebeuren dat de werknemer tijdelijk zonder inkomsten komt te zitten: geen opzegvergoeding omdat de werkgever de interpretatie van de FOD WASO volgt, en geen werkloosheidsuitkeringen omdat de RVA meent dat de periode gedekt is door de opzegvergoeding.

Onze DSR Antwerpen trok naar de rechtbank voor een ABVV-lid dat zich in zulk een situ-

atie bevond. Het arbeidsreglement voorzag een clause verkorte opzeg voor werknemers met minder dan zes maanden anciënniteit. De anciënniteit van de werknemer op 31 december 2013 bedroeg minder dan zes maanden, en de werkgever paste daarom de verkorte opzeg toe voor de berekening van deel 1 van de opzeg. De werknemer verloor zo 21 dagen opzeg. Onze DSR argumenteerde dat de verkorte opzeg niet toegepast mag worden, aangezien de werknemer meer dan zes maanden ononderbroken dienst had op het moment van de berekening van de opzeg. Het Hof van Cassatie bevestigt deze interpretatie in een arrest van 12 april 2021 (S.20.0022.N/3). We mogen hopen dat dit arrest zal leiden tot een herziening van het standpunt van de FOD WASO en de basis kan vormen van een oplossing voor gelijkaardige situaties.

astrid.thienpont@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

COVID-19 en de impact op ongelijkheid v/m

De Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen (RGVM) publiceerde een verslag met de titel 'Morgen mag niet slechter worden dan vandaag voor de gelijkheid', over de impact van COVID-19 op ongelijkheid tussen vrouwen en mannen in Brussel. Het eerste deel van het verslag handelt over bestaande cijfers en studies rond vier thema's: werkgelegenheid en opleiding, ongelijkheid en bestaansonzekerheid, geweld en gezondheid. Zoals we hadden verwacht, is de vaststelling in dit verslag glashelder: de coronacrisis heeft een grotere negatieve impact gehad op vrouwen, waardoor de reeds bestaande ongelijkheid nog groter is geworden.

Dat geldt voor alle niveaus: inkomensverlies, banenverlies, huiselijk geweld, ongelijkheid in de opvang van de kinderen wanneer de scholen gesloten zijn, veel faillissementen in de 'vrouwelijke' sectoren, digitale kloof en onzekerheid ... In het tweede deel van het rapport worden aanbevelingen gericht aan de Brusselse regering teneinde deze laatste aan te moedigen de impact van de crisis op

vrouwen te meten en specifieke acties in het leven te roepen om de negatieve gevolgen van de COVID-19-crisis op te vangen.

De bevindingen van dit verslag bevestigen dat het noodzakelijk is om een herstelbeleid te ontwikkelen met bijzondere aandacht voor de sociale dimensie en de strijd tegen elke vorm van precariteit. ABVV Brussel zal de bevindingen en aanbevelingen van dit verslag gebruiken om de verschillende bestuursniveaus aan te moedigen om een herstelbeleid uit te stippelen dat gericht is op meer sociale samenhang, alsook op de bestrijding van ongelijkheid en discriminatie waar vrouwen het slachtoffer van zijn.

Het volledige verslag en de samenvatting vind je op www.adviesraad-gelijke-kansen.irisnet.be

vroni.lemeire@abvv.be

Tijdelijke werkloosheid in halve dagen

Op 10 mei 2021 is het KB van 2 mei 2021 gepubliceerd dat uitkeringen tijdelijke werkloosheid voor halve dagen mogelijk maakt voor de sector van de dienstenchequebedrijven en het leerlingenvervoer. De belangrijkste voorwaarden zijn dat er verlies is van minstens een halve arbeidsdag en dit ten gevolge van een weggevalen opdracht bij een klant te wijten aan corona. De werkgever moet voor elke halve dag tijdelijke werkloosheid een mededeling sturen naar de RVA via www.socialsecurity.be. Deze regeling trad in werking op 10 mei 2021 en is geldig tot en met 30 juni 2021. De regeling wordt na die datum niet verlengd.

Enkele opvallende vaststellingen

- De overgrote meerderheid van de heldinnen van de coronacrisis verdient veel minder dan het gemiddelde brutoloon van alle Belgische werknemers (€2.920 bruto).
- Vrouwen die op tijdelijke werkloosheid werden gezet, verdienen maandelijks tot €131,10 minder dan mannen.
- Tijdens de eerste lockdown verlieten 4.100 Brusselse vrouwen de arbeidsmarkt. Ze zijn niet teruggekeerd, terwijl er wel 5.345 nieuwe Brusselaars bij kwamen op de arbeidsmarkt.
- Er bestaan geen Belgische of Brusselse gegevens over de gezondheid van vrouwelijke zorgverleners.
- Eén jongere op vijf heeft zeer ernstige psychische problemen gekregen en de tendens is sterker bij meisjes vanwege de mentale belasting in de zorgsector.

Nieuw op ABVV-Experten.be

Privatiseringsdecreet: zorg als vastgoedinvestering?

Covid-19 legde de vinger op een pijnlijke wonde. Ons gezondheidssysteem beek onvoldoende robuust om adequaat te reageren op een plotse gezondheids crisis. De achterliggende oorzaak? Een ontwrichtende besparingspolitiek die een oprukkende privatisering van de ouderenzorg in de hand werkte en ook de werking van publieke woonzorgcentra in het teken plaatste van 'meer doen met minder'. Het zorgpersoneel is de crisis ingegaan met een gebrek aan persoonlijke beschermingsmiddelen, grote personeelstekorten en navolgende slechte werkomstandigheden. De werkbaarheidsmonitor stond voor de crisis reeds in het rood. Covid-19 maakte een al dramatische situatie natuurlijk nog pakken ondraaglijker. De inspanningen van het personeel waren (en zijn) dan ook bovenmenselijk en dat kan niet voldoende worden benadrukt.

Na syndicale druk maakte de Vlaamse regering 577 miljoen euro vrij voor koopkrachtverhogingen, extra personeel en kwaliteitsverbeteringen in de zorg- en welzijnssector. Ze kon moeilijk anders. Het VIA-6 akkoord voorziet in 3.700 extra voltijdse equivalenten, waarvan 2.246 in de ouderenzorg. De lagere werkdruk zal de zorgkwaliteit ten goede komen. Toch zullen we opnieuw alle zeilen moeten bijzetten. Net op het ogenblik dat het zorgpersoneel op zijn tanden zit, willen de Vlaamse meerderheidspartijen N-VA, Open Vld en CD&V de rode loper uitrollen voor de privatisering van de openbare woonzorgcentra en sociale dienstverlening. Aldus dreigt de winst- en concurrentielogica zich door te zetten, met nefaste gevolgen voor de werkdruk en arbeidsomstandigheden van alle zorgwerkers.

Lees de volledige blog van Dries Goedertier op www.abvv-experten.be.

ECHO REGIO VLAANDEREN

Vlaams (a)sociale bescherming

In het Vlaams parlement ligt binnenkort een ontwerp van decreet ter stemming dat grote gevolgen zal hebben voor kwetsbare zorgbehoevenden in Vlaanderen en Brussel. Met dit wijzigingsdecreet wil de Vlaamse regering nieuwe drempels inbouwen voor de toegang tot sociale rechten in de Vlaamse sociale bescherming (VSB). Vooral nieuwkomers en zorgbehoevenden met een laag inkomen worden getroffen door de nieuwe maatregelen.

De VSB is de 'Vlaamse laag' op de federale sociale zekerheid. Alle bevoegdheden op het vlak van (langdurige) zorg, hulpmiddelen en revalidatie worden met de VSB samengebracht in één geheel. De Vlaamse Sociale Bescherming komt dus in grote lijnen tussen in de niet-medische zorgbehoefte van de inwoners van Vlaanderen en Brussel (Brusselaars zijn niet verplicht om deel te nemen aan de VSB). Dat vertaalt zich in de praktijk in drie zorgbudgetten: zorgbudget voor ouderen met een zorgnood, zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden en zorgbudget voor personen met een handicap (de budgetten variëren tussen de 130 euro en 594 euro per maand).

Dossier taks

Met de invoering van het wijzigingsdecreet (volledig: 'ontwerpdecreet tot wijziging van regelgeving in het kader van de Vlaamse sociale bescherming') worden de toegang tot en de rechten binnen de zorgbudgetten beperkt. Zo wordt er enerzijds een bijkomende verblijfs- en inburgeringsvoorwaarde, en een inburgeringsplicht, ingevoerd om toegang te krijgen tot een zorgbudget én de verminderde zorgpremie van 27 euro (resp. "tien jaar- en ononderbroken vijf jaar – wettelijk en legaal in Vlaanderen of Brussel verblijven" en "vijf jaar ononderbroken wettelijk en legaal in Vlaanderen of Brussel verblijven"). Anderzijds wordt een dossier taks (75 euro of 38 euro voor personen met een verhoogde tegemoetkoming) ingevoerd bij het indienen van een beroep tegen de beslissing over het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.

De motiveringen van de Vlaamse regering kunnen ook niet overtuigen: "tegengaan van systematiek van het aantekenen van beroep" (dossier taks) en "de toegang tot de VSB beperken tot wie effectief heeft bijgedragen" (verblijfsvoorwaarde nieuwkomers). In 2019 werd er slechts in 1,44% van de gevallen beroep aangetekend. In de huidige VSB-regeling bestaat al een verblijfsvoorwaarde van vijf jaar ononderbroken voor het zorgbudget,

wat al een hoge drempel is die binnen een sociaal beschermingsmechanisme eigenlijk niet te verantwoorden is. Uit een reactie van de Vlaamse regering leren we trouwens dat de drempel van de verblijfsvoorwaarde 'slechts' een duizendtal personen, vaak heel kwetsbaar, de toegang ontnemt tot een zorgbudget. Vermoedelijk speelt hier dus eerder een ideologisch principe dan een verzekeringsprincipe.

Open brief

De verstrenging van verblijfsvoorwaarden en het invoeren van een dossier taks maken het middenveld ongerust. Zowel de SERV als de Vlaamse Raad WVG stuurden de Vlaamse regering uitermate kritische en negatieve adviezen. Daarnaast nam het Vlaams ABVV het voortouw in het opstellen van een open brief dat door tal van middenveldorganisaties werd ondertekend. Voorlopig blijft de Vlaamse regering potdoof voor de kritiek.

'Het realiseren van financiële toegang tot kwaliteitsvolle zorg' en 'het versterken van de persoon met een zorgbehoefte door hem zo veel mogelijk zijn autonomie en regie te laten behouden' zijn twee belangrijke doelstellingen van de VSB. Door het goedkeuren van het wijzigingsdecreet zet men deze principes onder druk. Nieuwkomers met een zorgbehoefte en personen met een laag inkomen zullen de grootste verliezers zijn.

ayoubi.benali@vlaamsabvv.be

ABVV krijgt gelijk over beperking in de tijd van inschakelingsuitkeringen

Het is zover, de termijnen zijn verstreken. De RVA stelde geen beroep in tegen de uitspraken van de Arbeidsrechtbank van Luik van 18 maart 2021, waarbij vijftien leden van ABVV Luik-Hoei-Borgworm, die hun uitsluiting van inschakelingsuitkeringen betwisten, in het gelijk zijn gesteld. Deze afstand van hoger beroep is echt een keerpunt. De RVA erkent impliciet de argumenten van het ABVV die de Arbeidsrechtbank overnam en herstelde zo officieel de vijftien werklozen in hun rechten en heeft aanvaard hen te vergoeden.

Veel andere beroepsprocedures zijn nog hangende en de rechtspraak en de afstand van hoger beroep door de RVA zouden wel eens een sneeuwbaaleffect kunnen teweegbrengen. Daarnaast hebben andere werklozen die in beroep gingen, geen gelijk gehaald ... op basis van dezelfde teksten en principes. Deze situatie is onhoudbaar in het licht van coherentie en ethiek, en dus moeten de politici een tien jaar oude tekst herzien en de initiële eis van het ABVV inwilligen, met name de beperking in de tijd van de inschakelingsuitkeringen laten varen.

Standstill-principe

De beroepen ingesteld door het ABVV waren gebaseerd op de schending van het standstill-principe – dat aanleunt bij een 'cliquet-effect' – dat we kunnen definiëren als het verbod voor een overheid om de graad van bescherming geboden door toepasbare wetgeving aanzienlijk in te perken, zonder dat daartoe redenen van algemeen belang bestaan.

De redenering die de magistraten volgen om het (niet) naleven van het standstill-principe in deze materie te verifiëren, kunnen we als volgt samenvatten:

- Leidt de maatregel tot een achteruitgang op het vlak van sociale bescherming die bestaat op het moment van de goedkeuring van de maatregel?
- Kan deze maatregel als significant, merkbaar worden beschouwd?
- Is deze achteruitgang gewettigd wegens motieven van algemeen belang?
- Zo ja, respecteert de achteruitgang van het niveau van de sociale bescherming het evenredigheidsbeginsel, met name is ze gepast en noodzakelijk met het oog op de nagestreefde doelstellingen en leidt

ze niet tot buitensporige gevolgen voor de kern van het aangetaste recht?

Luikse vonnissen

De Arbeidsrechtbank meende dat de eerste twee voorwaarden werden bevestigd door een arrest van het Hof van Cassatie van 14 september 2020 dat volgens de rechtbank duidelijk, zonder dubbelzinnigheid en mogelijke tegenstrijdige interpretaties vaststelt dat de beperking in de tijd van de inschakelingsuitkeringen voor de gerechtigden duidelijk een achteruitgang van sociale bescherming inhoudt.

De Arbeidsrechtbank sloot zich vooral aan bij het Hof met betrekking tot het ontbreken van motieven van algemeen belang die de sociale achteruitgang zouden rechtvaardigen. De enige motieven ingeroepen door de regering waren begrotingsdoeleinden en nagestreefde integratie op de arbeidsmarkt. De rechtbank meende dat deze weinig onderbouwde en algemene rechtvaardiging met een ander onmiddellijk doel, op zich niet kon aangewend worden om de sociale bescherming van de eisende partij in vraag te stellen.

De RVA werd dus veroordeeld om de toekenning van de inschakelingsuitkeringen vanaf 1 januari 2012 voort te zetten.

De politiek moet dit opnieuw in handen nemen

In de komende weken en maanden zullen veel andere vonnissen uitgesproken worden. De trend in de rechtspraak, de afstand van beroep van de RVA en de aanvaarding van de beslissing door de RVA stemmen ons optimistisch.

Het is dus hoog tijd dat de politiek dit opnieuw in handen neemt. Het zou totaal onbegrijpelijk, onsamenhangend en vooral onrechtvaardig zijn dat deze beslissing niet van toepassing zou zijn op alle personen die sinds januari 2015 van dit recht werden uitgesloten.

Het volledige dossier is beschikbaar op fgtb-wallonne.be.

david.lannoy@cepag.be

Déconstruisons l'actu : atelier d'échanges du CEPAG

(De actualiteit ontcijferen – uitwisselingsatelier van de CEPAG)

Un premier monde capitaliste : échanges avec Alain BIHR

(een eerst kapitalistische wereld – uitwisselingen met Alain Bihir)

Facebook Live – Woensdag 26 mei 2021 van 17:00 tot 18:30

De Franse socioloog Alain BIHR, auteur van talrijke werken over kapitalisme en sociale verhoudingen, positioneert zich op het politieke toneel als een 'libertaire communist'. Wij zullen met hem in debat gaan over het derde en laatste deel van zijn werk "Le premier âge du capitalisme" (Het eerste tijdperk van het kapitalisme) (Éd. Syllepse, april 2019).

Hij analyseert de manier waarop de West-Europese mogendheden hun commerciële en economische expansie, hun conflictuele betrekkingen en hun machtsverhoudingen ontwikkelden. Tegelijkertijd analyseert hij ook de belangrijkste sociale krachten en hun verzet.

Zijn onderzoek naar de grondslagen van de kapitalistische ontwikkeling geeft ons een beter inzicht in de oorsprong, maar ook in de actualiteit ervan.

Doe mee op woensdag 26 mei 2021 van 17 tot 18.30u live: www.facebook.com/CEPAGasbl (met of zonder Facebook-account)

Volg het Waals ABVV op Facebook !

Aarzel niet om onze Facebookpagina te raadplegen, te liken, te commentariëren.

Je vind het Waals ABVV ook op Twitter en op Instagram.

Brutale repressie in Colombia

Nieuws uit Colombia is helaas vaak verontrustend. Op 3 mei was nog meer dan gewoonlijk het geval. In enkele dagen tijd is er een brutale repressie ontketend tegen de burgers en arbeiders van Colombia, die protesteren tegen verschillende maatregelen die van de regering van Iván Duque.

Deze betogingen gaven aanleiding tot disproportioneel geweld tegen mensen die vreedzaam demonstreerden om hun rechten te verdedigen. Volgens informatie die door verschillende mensenrechtenorganisaties is verstrekt en door onze partners van CUT-Colombia is doorgegeven, waren er op 3 mei meer dan duizend geweldplegingen tegen de bevolking, 726 aanhoudingen, 234 gewonden, 28 moorden, twaalf mensen die een oog verloren, en zes gevallen van verkrachting.

Wij drongen er bij de Belgische autoriteiten onmiddellijk op aan alles in het werk te stellen om de situatie in Colombia met de grootste aandacht te volgen en dat zij de Colombiaanse regering in de meest krachtige bewoordingen moeten herinneren aan haar verplichtingen rond de eerbiediging van mensenrechten en vakbondsrechten evenals het recht op sociaal protest.

Wij volgen de situatie van dichtbij op.

EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Europese Sociale Top: nieuwe impuls voor sociale relance?

De COVID-crisis en haar gevolgen vragen om duurzame sociale antwoorden. Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten is daarin een essentieel kompas op vlak van werkgelegenheids- en sociaal beleid. Het is in deze context dan ook belangrijk dat de implementatie nauw gelinkt wordt aan het Europees pakket van relancemaatregelen op Europees en Belgisch niveau. De Sociale Top in Porto op 7 en 8 mei moet opnieuw een sociaal keerpunt worden. We willen dan ook dat de top een concrete impuls geeft om het sociale Europa op hetzelfde niveau te brengen als het economische Europa. Geen lege doos, maar echte verandering.

De digitale en groene overgang moet hand in hand gaan met sociale investeringen om opwaartse convergentie te bevorderen: het scheppen van kwalitatieve banen, innovatie en nieuwe werkmethoden aanmoedigen, een versterking van de sociale bescherming en opleidingsmogelijkheden voor werknemers, een versterking van socialezekerheidsstelsels, investeringen in publieke infrastructuur, met nadruk op onderwijs en gezond-

heid en veiligheid, investeringen in duurzame mobiliteit, energievoorziening en duurzaamheid op vlak van milieu versterken. Voorts is specifieke aandacht voor het halveren van (kinder)armoede en sociale uitsluiting nodig om een einde te maken aan de overdracht van armoede van de ene generatie op de andere.

Deze plannen mogen echter niet bekeken worden vanuit macro-economisch oogpunt zonder sociale dimensie en geen voorbode worden om een nieuwe besparingspolitiek te voeren en om antisociale hervormingen te eisen zoals verhoging van de pensioenleeftijd of uitbreiding van de flexibele arbeidsmarktmaatregelen. Ook moet erover gewaakt worden dat eerder geplande investeringsplannen niet simpelweg nu met Europees geld worden gefinancierd.

joeri.hens@abvv.be

Vakbondsstrijd in coronatijden

Om binnen enkele jaren een quiz te winnen, zullen we "SARS-CoV-2" moeten antwoorden op de vraag "Wat hebben alle bewoners van de planeet aarde op hetzelfde moment beleefd?" Deze periode zal ons naast de ziekte, het lijden en onze doden herinneren aan het moment dat de vakbonden aan de onderhandelingstafel opnieuw de strijd voor sociale bescherming voor iedereen en de transitie van informele naar formele economie te berde brachten.

Twee landen in twee verschillende continenten delen dezelfde problemen van wanhoop waarmee de werknemers in de informele economie tijdens de lockdown kampen. In Peru en Rwanda zijn de bouwerven tijdelijk gesloten. Deze beslissing vanuit de optiek van volksgezondheid heeft voor al deze families in lockdown die van dag op dag leven dramatische gevolgen.

De vakbonden van de bouwsector, STECO-MA (Rwanda) en de FTCCP (Peru), zijn partners van het ISVI, het instituut voor internationale vakbondssamenwerking van het ABVV, en worden ondersteund door de Algemene Centrale van het ABVV en de DGD. Zij maken dezelfde vaststelling: de inkomsten van de werknemers zijn zo laag dat de gezinnen

geen spaargeld hebben en allemaal honger beginnen te lijden.

Om de werknemers te beschermen eisten de vakbonden sociale maatregelen en economische steun. De overheid heeft hierop gereageerd met voedselpakketten in Rwanda en met een cheque om de basisbehoeften van de gezinnen te dekken in Peru. De vakbonden beschouwen deze eenmalige maatregelen als onvoldoende.

In beide landen voeren de syndicalisten strijd om de lonen te doen betalen op een zichtrekening. Dit zou de werknemers in staat stellen om te onderhandelen over leningen om een woning te kopen.

We merken wel op dat de overheidsinstanties in Rwanda de werkgevers verplichten om voor iedereen, met of zonder arbeidsovereenkomst, een bijdrage te betalen aan de ziekenkas. Is dit een eerste etappe in de transitie van de informele naar de formele economie? Peru is bijlange nog niet zo ver.

Meer dan ooit moet de syndicale strijd overal worden voortgezet.

yolanda.lamas@ifsi-isvi.be
vera.vannuffelen@ifsi-isvi.be